

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA

o plnění cílů a opatření

Strategie protidrogové politiky
statutárního města Ostravy

ZA ROK 2021

ÚVOD

Zpracování „Závěrečné zprávy o plnění cílů a opatření Strategie protidrogové politiky statutárního města Ostravy“ vyplývá z dokumentu „Strategie protidrogové politiky statutárního města Ostravy na období 2016-2020“ (dále jen „Strategie“) schválené zastupitelstvem města dne 22. 6. 2016 usnesením č. 1169/ZM1418/18 na doporučení rady města. Usnesením zastupitelstva města č. 1228/ZM1822/19 ze dne 11. 12. 2020 byla Strategie prodloužena do roku 2022.

Dokument zohledňuje a navazuje na strategické dokumenty na národní a krajské úrovni.

Pro vyhodnocení jednotlivých cílů, opatření a aktivit byl sledován rozdíl předpokládaných a skutečných neinvestičních nákladů, úbytek/přírůstek klientů a podíl statutárního města Ostravy (dále jen „SMO“) na nákladech pro zajištění sociálních služeb a souvisejících aktivit.

Na území města a pro občany Ostravy poskytovaly v roce 2021 sociální služby v oblasti protidrogové prevence 4 nestátní neziskové organizace (dále jen „NNO“). Jednalo se celkem o 11 sociálních služeb. Souběžně se sociálními službami bylo realizováno 7 souvisejících aktivit. Od roku 2020 působí na území města o jednu NNO více – Společnost Podané ruce o.p.s. zahájila svou činnost realizací jedné související aktivity. V roce 2021 již realizovala dvě související aktivity.

Celkové neinvestiční náklady na zajištění všech sociálních služeb a aktivit v roce 2021 byly vyčísleny na 50.465 tis. Kč a využilo jich celkem 13 695 klientů. Oproti roku 2020 se jedná o nárůst o 8 120 klientů. Nárůst byl způsoben převážně dvěma faktory – vznik nové aktivity „Hard&Smart“, která je zaměřena na snižování rizik v prostředí nočního života a zábavy (+2 558 klientů) a nárůstem klientů ve službách, který souvisel s druhým covidovým rokem, kdy došlo k uvolnění opatření (+4 814 klientů v oblasti primární prevence). Zároveň vzrostla poptávka po službách z důvodu zvýšené potřeby řešit svou závislostní situaci (+605 klientů odborných poradenství, +264 klientů kontaktního centra).

Způsob poskytování služeb a realizace aktivit se ve druhém covidovém roce stabilizoval a docházelo k minimálním změnám oproti standardnímu stavu. Organizace zaznamenaly nárůst závislostního chování spojeného s konzumací alkoholu, zároveň však také zvýšenou potřebu situaci řešit. Tento nárůst se promítl například ve zvýšení počtu klientů v terénu u organizace ARKA CZ, z.s., která se na problémové užívání alkoholu zaměřuje (+70 klientů v terénním programu).

Tabulka 1 – Přehled poskytovatelů sociálních služeb v roce 2021

	Renarkon	ARKA CZ	Modrý kříž v České republice	Slezská diakonie	Počet služeb celkem
odborné sociální poradenství	1	1	1	-	3
kontaktní centra	1	-	-	-	1
služby následné péče	1	1	1	-	3
terapeutické komunity	1	-	-	1	2
terénní programy	1	1	-	-	2
Celkem	5	3	2	1	11

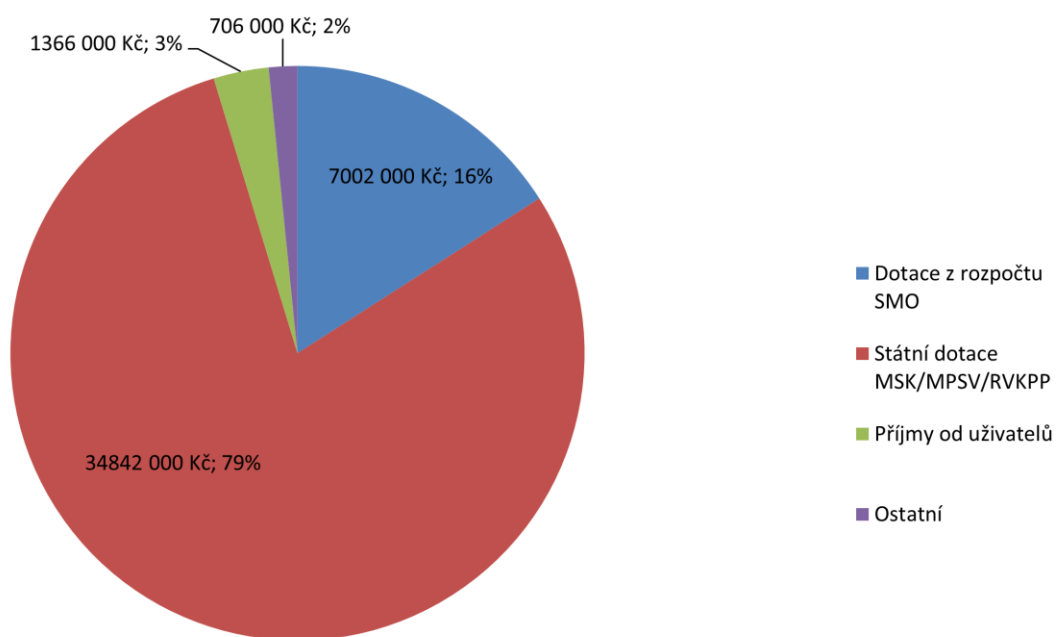
Tabulka 2 – Přehled počtu souvisejících aktivit dle pilířů Strategie v roce 2021

	Počet aktivit celkem
oblast primární prevence	1
oblast léčba a sociální začleňování	3
oblast minimalizace rizik	2
Celkem	6

Tabulka 3 – Zdroje financování a přehled klientů sociálních služeb v roce 2021 (v tis. Kč)

	Počet služeb	Reálné celkové náklady 2021	Dotace z roz- počtu SMO	Státní dotace MSK/ MPSV/ji- ný resort	Příjmy od uživa- telů	Osta- tní	Klienti		
							Klienti 2021	Klienti 2020	Rozdíl
odborné sociální poradenství	3	6517	1714	5107	0	16	1737	1132	+601
kontaktní centra	1	3257	809	2519	0	38	318	264	+54
služby následné péče	3	5158	874	3966	390	10	167	163	+4
terapeutické komunity	2	19489	1800	16273	976	440	61	67	-6
terénní programy	2	8112	1805	6977	0	202	728	732	-4
Celkem	11	42533	7002	34842	1366	706	3011	2358	+649

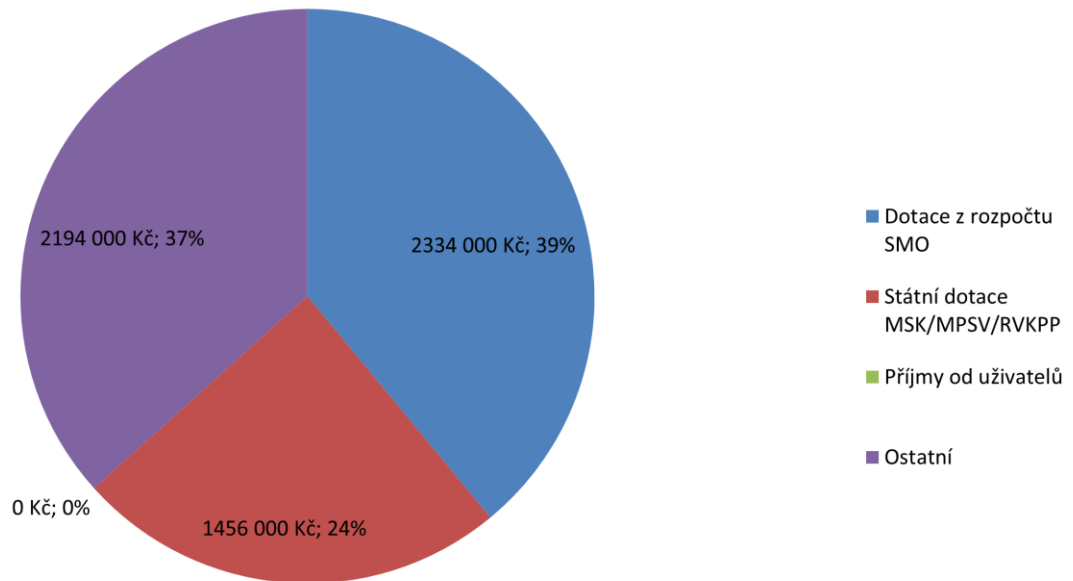
Financování sociálních služeb v PP 2021

Tabulka 4 – Zdroje financování souvisejících aktivit v roce 2021 (v tis. Kč)

	Počet aktivit	Reálné celkové náklady 2021	Dotace z rozpočtu SMO	Státní dotace MSK/MPSV	Příjmy od uživatelů	Ostatní
aktivity	7	7933	2334	1456	0	2194

Financování souvisejících aktivit v PP 2021

Přehled cílů, opatření a aktivit v roce 2021

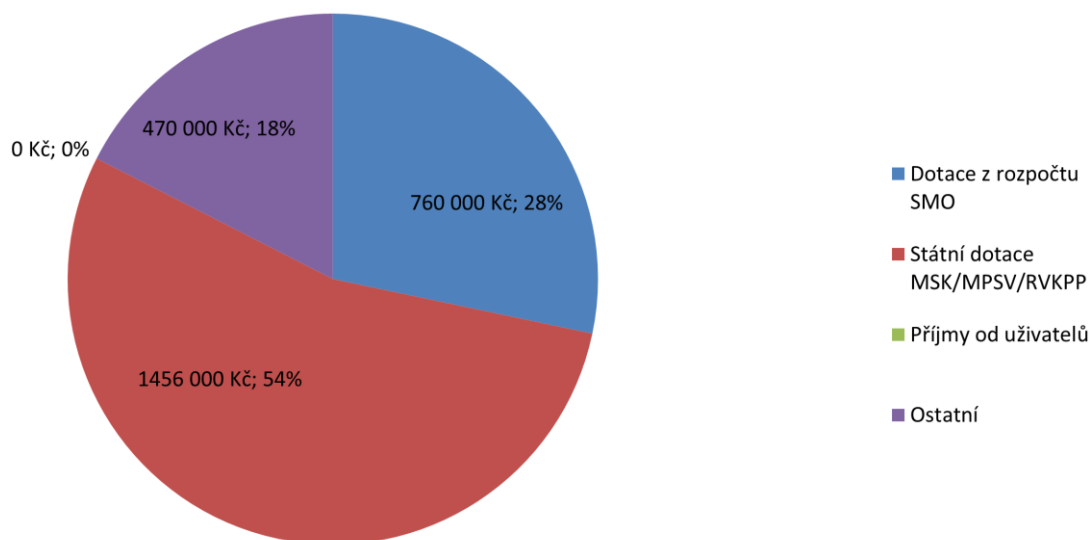
Cíl 1	Minimalizovat vznik a snížit míru rizikového chování, experimentálního a příležitostného užívání návykových látek včetně alkoholu a hazardního hraní u dětí a mládeže.			
Opatření 1	Podporovat kvalitní a efektivní programy primární prevence, zajištěné odbornými pracovníky.			
Aktivita 1.1	Podporovat realizaci všeobecné, selektivní a indikované primární prevence pro děti, žáky a studenty.	splněno	<p>Primární prevence je realizována v rámci oblasti prevence kriminality. V roce 2021 se aktivit účastnilo 7 744 žáků prostřednictvím 9 projektů.</p> <p>Programy jsou realizovány převážně prožitkovou metodou a hlavní náplní je podchytit nejrozličnější formy rizikového chování u dětí a mládeže. Součástí je zpětná vazba a konzultace pedagogům po uskutečněné besedě. V případě rizikové chování je zajištěna intervence.</p> <p>S ohledem na epidemickou situaci došlo k poklesu počtu besed. Programy primární prevence se postupně přesunuly do on-line prostředí, významně narostl zájem o témata kybernetické bezpečnosti a závislosti na internetu.</p>	-
Aktivita 1.2	Podporovat odborné vzdělávání pracovníků.	splněno	<p>Počet zajištěných akcí: 2</p> <p>Preventivní programy zaměřené na boj proti virtuální kriminalitě a kyberšikaně.</p> <p>Probíhaly osobní schůzky metodiků prevence se školními metodiky prevence, včetně představení témat týkajících se poruch příjmu potravy (organizace Anabell, z.ú.) a možností spolupráce škol s PČR.</p> <p>Vzdělávání pro školní metodiky prevence – dva navazující webináře zaměřené na problematiku rizik v on-line prostředí vedené organizací Nebud' obět'.</p>	-
Opatření 2	Podporovat informovanost rodinných příslušníků a poskytnout podporu při řešení projevů rizikového chování dětí a mládeže.			
Aktivita 2.1	Podporovat setkávání rodičů a	splněno	V průběhu roku 2021 byly prostřednictvím metodiků prevence v pedagogicko-psychologické	-

	odborníků na téma rizikového chování.		<p>poradně průběžně předávány školním metodikům prevence informace, aktuality, příklady dobré praxe, metodiky a podpůrné materiály týkající se prevence. Mimo jiné prostřednictvím nově vytvořené sdílené platformy. Dále při vlastní činnosti OSPOD (porady, kulaté stoly), v rámci expertních skupin OSPOD (Tým pro mládež a Tým pro pohotovost). Příklady dobré praxe jsou předávány také prostřednictvím webu Bezpečnější Ostrava a dalších médií.</p> <p>Nepodařilo se realizovat všechny plánované akce. Setkávání bylo omezeno s ohledem na epidemická opatření. Během uzavření škol byly vytvářeny dokumenty k distanční výuce a k prevenci při distanční výuce, které byly předávány školám.</p>	
Aktivita 2.2	Podporovat aktivní přístup všech zainteresovaných subjektů při řešení rizikových projevů chování.	splněno	Realizace aktivity probíhala v PS KP ve spolupráci s okresním metodikem prevence.	-
Opatření 3	Vytvořit Strategii prevence kriminality statutárního města Ostravy na období 2017–2021.			
Aktivita 3.1	Spolupracovat na vypracování nových strategických dokumentů v oblasti primární prevence rizikového chování.	splněno	<p>Strategie byla schválena s platností do roku 2021 zastupitelstvem města dne 1. 3. 2017, č. usnesení 1536/ZM1418/24 a prodloužena s platností do roku 2022 dne 11. 12. 2020, č. usnesení 1228/ZM1822/19.</p> <p>V současné době vzniká navazující Strategie prevence kriminality statutárního města Ostravy na období 2023–2027.</p>	-

Tabulka 5 – Cíl 1 financování oblasti primární prevence (v tis. Kč)

	Počet aktivit celkem	Rozpočet	Náklady	Rozdíl
oblast primární prevence	2	3395	2686	-709

Cíl 1 – financování oblasti primární prevence v roce 2021

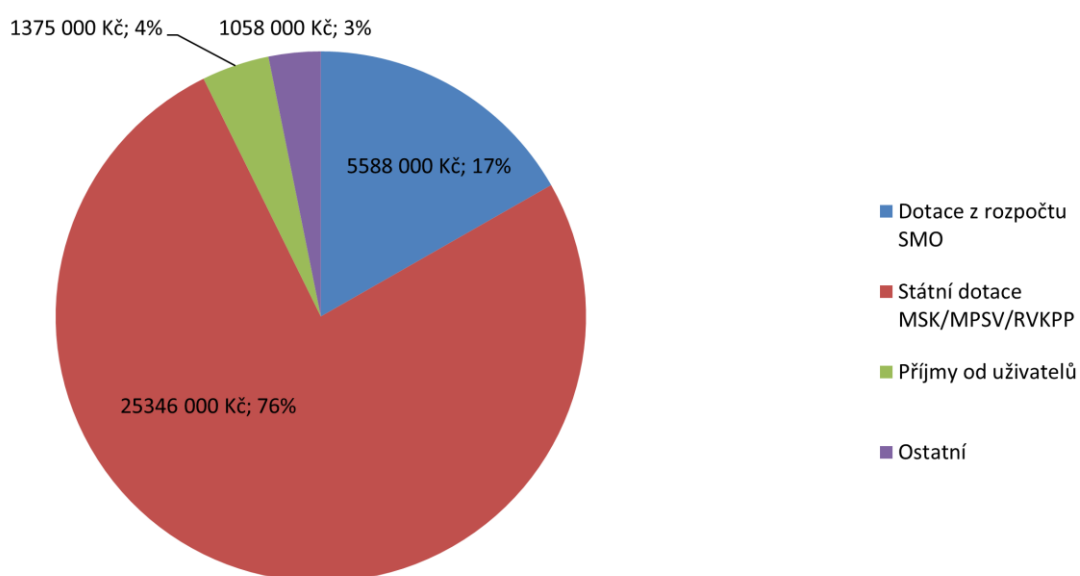
Cíl 2	Snížit míru problémového a intenzivního užívání návykových látek včetně alkoholu a problémového hráčství, podpořit sociální začleňování.			
Opatření 1	Podporovat služby a aktivity pro osoby závislé na návykových látkách včetně alkoholu a hazardního hraní.			
Aktivita 1.1	Podporovat stávající síť sociálních služeb a souvisejících aktivit.	splněno	V rámci dotačního řízení SMO PP bylo podpořeno 11 programů NNO.	33.229 tis. Kč celkem 5.588 tis. Kč z rozpočtu SMO
Aktivita	Podporovat kontinuální služby	splněno	Společnost Renarkon, o.p.s. v roce 2021 spolupracovala se všemi 4 věznicemi v rámci MSK.	v rámci

1.2	a aktivity pro osoby závislé ukončující trest odnětí svobody.		Spolupráce však byla limitována opatřeními proti šíření koronaviru, stejně jako v předchozím roce.	aktivity 1.1
Aktivita 1.3	Podporovat služby založené na neabstinenčním přístupu.	splněno	Stávající služby odborného sociálního poradenství reagují na poptávku pomoci i u klientů, kteří i nadále užívají NL, případně je přeposílají do vhodných služeb.	v rámci aktivity 1.1
Aktivita 1.4	Podporovat služby a aktivity pro osoby závislé na hazardních hrách.	splněno	Všechny NNO mají mezi cílovou skupinou i hazardní hráče, dle aktualizace národní strategie.	v rámci aktivity 1.1
Aktivita 1.5	Podporovat rozšíření tréninkového bydlení pro osoby po ukončení léčby.	částečně splněno	Aktivitu realizují NNO individuálně ve spolupráci s městskými obvody, v roce 2021 byly k dispozici 2 byty s kapacitou 3 osob (realizátor Renarkon o.p.s.). Další rozšiřování je plánováno na období let 2023–2026.	v rámci aktivity 1.1
Aktivita 1.6	Podporovat vznik sociálních podniků zaměstnávajících uživatele NL po absolvování léčby.	nerealizováno	Nevznikl žádný sociální podnik pro cílovou skupinu.	Žádná z NNO nerealizovala projekt tohoto typu.

Tabulka 6 – Cíl 2 financování oblasti léčby a sociálního začleňování (v tis. Kč)

	Počet aktivit celkem	Rozpočet	Náklady	Rozdíl
oblast léčby a sociálního začleňování – služby	8	28803	31163	+2360
oblast léčby a sociálního začleňování – aktivity	3	3256	2066	-1190

Cíl 2 – financování oblasti léčby a sociálního začleňování v roce 2021

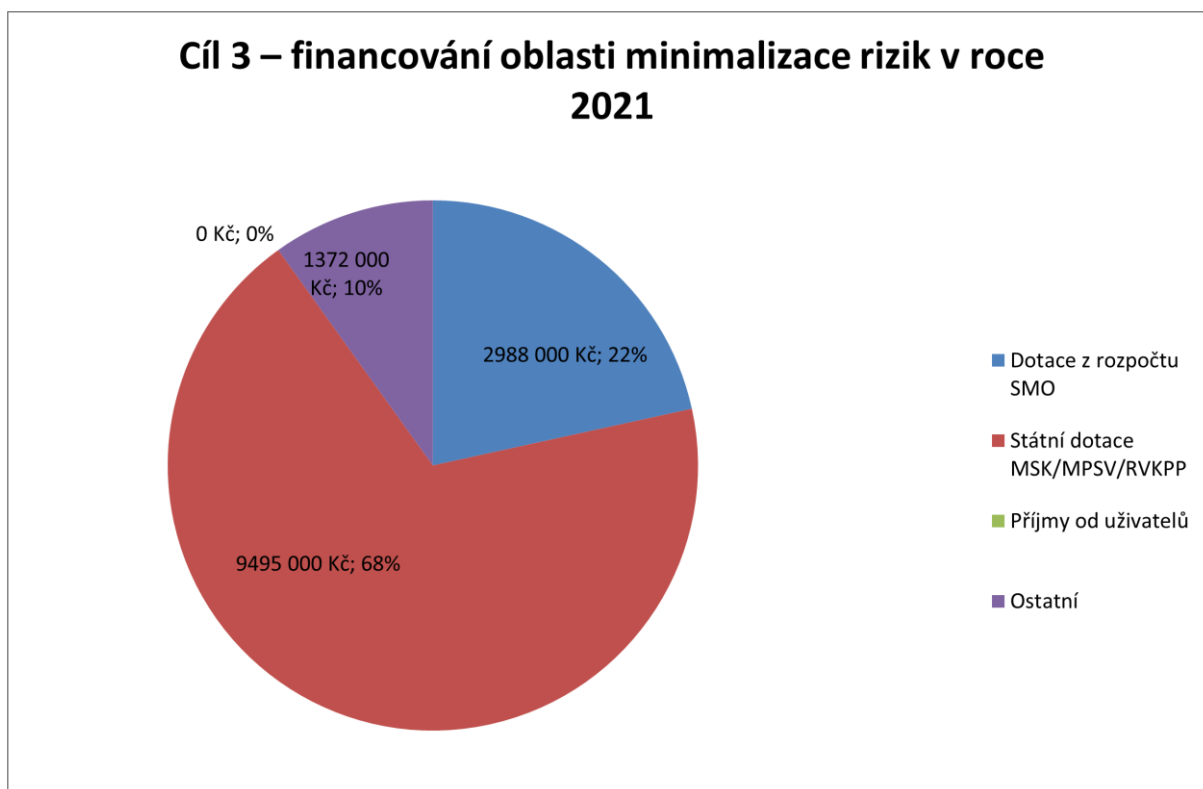

Cíl 3		Snížit potenciální rizika spojená s užíváním návykových látek a hazardním hraním pro jedince a společnost.		
Opatření 1		Podporovat sociální služby a související aktivity v oblasti harm reduction.		
Aktivita 1.1	Podporovat stávající síť sociálních služeb a souvisejících aktivit.	splněno	V rámci dotačního řízení SMO PP byly podpořeny 3 sociální služby a 2 aktivity NNO.	14.549 tis. Kč celkem 2.988 tis. Kč z rozpočtu SMO
Aktivita 1.2	Navýšit počet terénních pracovníků.	splněno	Počet terénních pracovníků byl v období platnosti Strategie navýšen o 4,0 úvazků.	v rámci aktivity 1.1
Aktivita 1.3	Podpořit vznik pracovní pozice zdravotníka pro uživatele	nerealizováno	V současné době mohou uživatelé NL využívat službu Ordinance pro chudé od Armády spásy. V roce 2021 fungovala pod projektem Ministerstva zdravotnictví v počtu tří lékařů.	Nedostatečná kapacita poskytovatelů.

	návykových látek.		<p>Aktuálně se v ordinaci střídají dvě lékařky přítomné v úterý a ve středu. Obecně je stále problém zajistit pro osoby s omezeným přístupem ke zdravotní péči lékařské kapacity.</p> <p>V srpnu 2021 proběhla návštěva protidrogové koordinátorky a koordinátorek sociálního začleňování SMO v Brně zaměřená na sdílení dobré praxe. Koordinátorky sociálního začleňování MMO se zde setkaly s členy studentského spolku Medici na ulici, který poskytuje dobrovolnou pomoc osobám v nouzi. Byla navázána spolupráce s představou realizace projektu na území SMO. V zimním semestru roku 2022 je plánováno seznámení studentů lékařské fakulty OU s projektem prostřednictvím jeho brněnského koordinátora.</p>	
Aktivita 1.4	Zvýšit dostupnost vybraných sociálních služeb a souvisejících aktivit pro uživatele NL.	splněno	<p>Výstupem jednání Kulatého stolu v září roku 2020 na téma Snižování rizik v prostředí nočního života a zábavy byla v roce 2021 realizace související aktivity Hard&Smart na území SMO – terénní program zaměřený na snižování rizik v prostředí nočního života a zábavy působením terénních pracovníků na klubových akcích, festivalech i v přímém okolí akcí. Probíhala spolupráce s majiteli klubů a pořadateli akcí směrem k bezpečnějšímu provozování. Cílovou skupinou jsou osoby na místech kontaktu s návykovými látkami, zejm. mládež a mladí dospělí. Zaměřeno na šíření informací vztahujících se k rizikovému chování a snižování rizik poskytováním materiálu a podmínek ke snížení rizika, pokud už se osoby pro rizikové chování rozhodly. V rámci programu je realizováno i on-line poradenství – víkendová „Backstage“.</p>	<p>3.102 tis. Kč celkem</p> <p>300 tis. Kč z rozpočtu SMO</p>

Tabulka 7 – Cíl 3 financování oblasti minimalizace rizik (v tis. Kč)

	Počet aktivit celkem	Rozpočet	Náklady	Rozdíl
oblast minimalizace rizik – služby	3	11138	11369	+494
oblast minimalizace rizik – aktivity	2	5000	3180	+10

Cíl 4	Snižovat dostupnost návykových látek včetně alkoholu a regulace dostupnosti hazardních her.			
Opatření 1	Spolupracovat s odpovědnými orgány na snižování dostupnosti návykových látek a regulaci dostupnosti hazardních her.			
Aktivita 1.1	Spolupracovat na realizaci represivních aktivit Policie ČR.	splněno	Subjekty řeší problematiku snižování dostupnosti samostatně, ke vzájemné informovanosti dochází na několika úrovních – pracovní skupiny komunitního plánování, Tým pro mládež, Multidisciplinární týmy, pracovní skupina MSK.	-

Aktivita 1.2	Spolupracovat na realizaci represivních aktivit Městské policie Ostrava a součinnost s odborem vnitřních věcí MMO.	splněno	Ke vzájemné informovanosti dochází především v pracovních skupinách komunitního plánování a Pracovní skupině prevence kriminality na místní úrovni.	-
--------------	--	---------	---	---

Cíl 5	Zvýšit míru spolupráce a informovanosti všech zainteresovaných subjektů v protidrogové politice, zajistit spolufinancování vybraných služeb a aktivit, monitorovat potřebnost a efektivitu.
--------------	--

Opatření 1	Podpořit spolupráci a informovanost všech zainteresovaných subjektů v protidrogové politice.
-------------------	---

Aktivita 1.1	Hledat, sdílet a ověřovat nové trendy při práci s uživateli návykových látek a hazardních her v protidrogové prevenci.	splněno	<p>Realizátoři PP se účastní seminářů, konferencí, stáží v rámci ČR i zahraničí, vzájemně se informují o nových trendech a předávají si informace. Konání akcí bylo ovlivněno opatřeními proti šíření koronaviru – řada akcí se nekonala, ale v průběhu roku docházelo k jejich on-line alternativám a vznikala řada nových vzdělávacích seminářů, kterých se díky on-line spojení mohlo účastnit širší spektrum osob, pro které by byly akce místně nebo časově nedostupné.</p> <p>Zaměstnanci MMO pravidelně informují NNO o problematice v oblasti protidrogové prevence a návazných aktivitách, poskytují informace o NNO široké veřejnosti prostřednictvím webových stránek komunitního plánování města.</p>	-
--------------	--	---------	---	---

Aktivita 1.2	Podporovat spolupráci všech zainteresovaných subjektů.	splněno	Probíhá především v pracovní skupině komunitního plánování – v roce 2021 proběhlo 7 setkání – vzhledem k opatřením proti šíření koronaviru probíhala jednání převážně on-line.	-
--------------	--	---------	--	---

Opatření 2 Monitorovat potřebnost a vyhodnocovat efektivitu služeb a aktivit v protidrogové prevenci.				
Aktivita 2.1	Monitorovat a mapovat drogovou scénu v Ostravě.	splněno	Údaje o aktuální situaci jsou získávány prostřednictvím realizátorů protidrogové prevence, především terénních programů, které jsou každoročně vyhodnocovány.	-
Aktivita 2.2	Provádět pravidelnou kontrolu efektivního využívání finančních prostředků z rozpočtu SMO.	splněno	Předběžné, průběžné a následné kontroly probíhají každoročně, monitoring vybraných projektů 1x za 2 roky.	-
Opatření 3 Zajistit spolufinancování služeb a aktivit v oblasti protidrogové prevence.				
Aktivita 3.1	Realizovat dotační řízení v oblasti protidrogové prevence.	splněno	Řádné výběrové řízení, mimořádné dotační řízení – z rozpočtu SMO. V roce 2021 neproběhlo dotační řízení z odvodů loterií a jiných podobných her.	8.576 tis. Kč
Aktivita 3.2	Podporovat poskytovatele služeb a aktivit při získávání prostředků z externích zdrojů (ESF).	nerealizováno	Finanční podpora neproběhla. Pro následující období však vzniká Plán sociálního začleňování Ostrava 2022-2027 v jehož akčním plánu je zamýšleno hned několik aktivit organizací realizujících na území SMO protidrogovou prevenci.	O vyjádření SMO nepožádal žádný subjekt.
Opatření 4 Realizovat vzdělávací aktivity v oblasti protidrogové prevence.				
Aktivita 4.1	Zajistit vzdělávací semináře, besedy, workshopy.	splněno	V roce 2021 byla pod Strategii PP realizována dvoudenní vzdělávací akce s akreditací MPSV – „Alkohol a harm reduction“ lektorovaná Romanem Hlouškem (RENADI, o.p.s.) a Pavlem Nepustilem (Narativ). Proškoleny byly 18 odborných pracovníků ze všech NNO působících na území SMO v oblasti PP. Účastníci se seznámili s principy snižování rizik v oblasti alkoholové závislosti, konkrétními nástroji využitelnými v praxi,	Realizace neproběhla z důvodu opatření proti šíření koronaviru.

			službami, které již tyto nástroje používají a také s tématem kontrolované konzumace alkoholu.	
--	--	--	---	--

Přehled plnění cílů v roce 2021

Cíl1	Cíl 2	Cíl 3	Cíl 4	Cíl 5
opatření 1	opatření 1	opatření 1	opatření 1	opatření 1
aktivita 1.1	aktivita 1.1	aktivita 1.1	aktivita 1.1	aktivita 1.1
aktivita 1.2	aktivita 1.2	aktivita 1.2	aktivita 1.2	aktivita 1.2
opatření 2	aktivita 1.3	aktivita 1.3		opatření 2
aktivita 2.1	aktivita 1.4	aktivita 1.4		aktivita 2.1
aktivita 2.2	aktivita 1.5			aktivita 2.2
opatření 3	aktivita 1.6			opatření 3
aktivita 3.1				aktivita 3.1
				aktivita 3.2
				opatření 4
				aktivita 4.1

legenda		
splněno	částečně splněno	nerealizováno
20	1	3